

[Ib Christensen.]

yderste venstre- og yderste højrefløj med undtagelser – bør hjælpe os med at få denne folkeafstemning. Det kunne være ganske interessant.

Waldorff (VS):

En rimelig opfattelse af sådan noget som Statens Kunstfond forudsætter jo, at man har en tilsvarende rimelig opfattelse af den placering, som kunst og noget bredere, kultur, har i et givet samfund. En principiel opfattelse af kunsten og kunstens betydning bør nok gå i retning af, at forskellige kunstneriske aktiviteter er et middel til at udtrykke og fortolke den virkelighed, man står i, og derved er kunsten selvfølgelig et politisk redskab. Det er et reaktionært redskab, hvis det tilslører virkeligheden, hvis kunsten bruges til at fastholde borgerskabets selvpfattelse, og det er et progressivt redskab, hvis kunsten bruges til at afsløre samfundets og tilværelsens virkelige karakter, og hvis den tjener til at forandre denne karakter.

Kunst og kultur er selv et produkt af den virkelighed, som den fungerer i, og vilkårene er den kapitalistiske markedsøkonomi med en samtidig statslig regulering på det økonomiske og på det politiske plan. Men derudover er vilkårene selvfølgelig fundamentalt underlagt den kapitalistiske arbejdsdeling, den absolutte adskillelse, som man i vores samfund har imellem håndens og åndens arbejde. Det er endnu et aspekt, som er med til at give kunsten dens klassekarakter.

Det langsigtede mål med en kunstpolitik eller en kulturpolitik, hvis man taler om det isoleret, er selvfølgelig at ophæve den adskillelse, som kunsten er underlagt. Målet er så at sige, at masserne tager disse kunstneriske aktiviteter i besiddelse som deres egne. Det er helt utænkeligt, at det kan gøres under kapitalismen, og det, der kaldes kulturformidling, indebærer ikke noget sådant eller peger på noget sådant; det indebærer ikke folkelig deltagelse. Derimod betyder det ideologiformidling, og det er en del af det problem, som handler om, at kunstneriske aktiviteter ikke er udbredt, ikke er bredt accepteret i befolkningen.

Springet fra det politiske mål, som jeg her har ridset op, til den situation, vi står i i det kapitalistiske samfund – og helt aktuelt, når vi skal diskutere sådan noget som Statens Kunst-

fond – er et meget stort spring. Ikke blot har vi altså denne adskillelse mellem de aktiviteter, som den brede befolkning er optaget af, og de kulturelle aktiviteter, men derudover står vi yderligere over for det problem, at præcis kunstfondets område er yderligere indsnævret, yderligere isoleret til det, som stort set handler om finkulturen. Skal vi støtte og fremme en finkultur, som op igennem historien har fungeret som en legitimering, som en understøttelse af den til enhver tid herskende ideologi, af det bestående samfund, eller skal man sige: det her rager ikke arbejderklassen, det fremmer ikke vores kamp?

Det, som VS er interesseret i, er ikke at støtte finkulturen i sig selv. Det, som vi er interesseret i at støtte, er de sprækker, som eksisterer i finkulturen. Det er de muligheder, der ligger i de modsigelser, som er i borgerlige kunstneriske aktiviteter. Vi skal fremme de muligheder, som også ligger i disse borgerlige kunstneriske aktiviteter, til at afsløre virkeligheden og til at udstyre en række mennesker med nogle visioner om en anden tilværelse, visioner, der kan føre til handling og til kamp imod det samfund, som fundamentalt bygger på udbytning.

Det er selvfølgelig en radikalt anden opfattelse end det, som ligger bag det borgerlige samfunds kunstpolitik. Det er også en radikalt anden opfattelse end den, som kulturministeren lægger frem i denne redegørelse. Der siges det bl. a., at uden kunst ville vores omgivelser være hæslige og triste, ville vores tilværelse blive flad og kedsommelig. Den opfattelse af kunst, som her lægges frem, er, at kunst er sminke, sminke, som man smører på den virkelighed, som faktisk både er flad og kedsommelig og også er temmelig forfærdende og hæslig for store dele af befolkningen.

Jeg mener ikke, at det står helt så galt til med kunsten, som kulturministeren her trækker op. Jeg mener ikke, det helt er sådan, at kunst er sminke. Der eksisterer faktisk nogle muligheder for, at kunsten kan afsløre virkeligheden, og dér, hvor den er bedst, vil den også kunne give inspiration til at ændre den virkelighed.

Nu tror vi selvfølgelig ikke, det er muligt at indføre et socialistisk synspunkt på kunsten i den statslige kulturpolitik. Det er det eneste realistiske at tage det udgangspunkt, at det naturligvis ikke kan lade sig gøre. Vores udgangspunkt er også et andet, nemlig at vi må støtte